

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Oratio Agricolaë: diserta in primis, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

AGRICOLÆ ORATIO.

Horatius
militaris.Oratio disertâ est imprimis, eliminata, acuta, pul-
chrâ temperic ornamentorum.

Ex Tacito.

O Cæus annus est, Commilitones, ex quo virtute, & auspicijs Imperij Romani fide, atque opera vestra Britanniam vicistis, tot expeditionib⁹, tot prelijs, seu fortitudine aduersus hostes, seu patientia, ac labore penè aduersus ipsam rerum naturam opus fuit: neque me militum, neque vos ducis pœnituit. Ergo egressi, ego veterum legatorum, vos piorum exercituum terminos, finem Britannia, nō fama, nec rumore, sed castris, & armis tenemus. Inueni a Britannia, & subacta. Equidem in agmine, cum vos paludes, montes, & flumina fatigarent, fortissimi cuiusque vocec audiebam. Quando dabitur hostis? quando acies? Veniant è latebris suis extrus, en vota, virtusque in aperto, omniaque prona victoribus, atque eadem victis aduersa. Nam ut superasse tantum itineris, sylvas euasisse, transisse æstua-ria, pulchrum, ac decorum in frontem, ita fugientibus periculosissima, quæ hodie prospera sunt. Neque enim nobis, aut locorum eadem notitia est, aut commeatum eadem abundantia: sed manus, & arma, & in his omnia. Quod ad me attinet, iam pridem mihi decretum est, neque exercitus, neque ducis terga tuta esse. Proinde, & honesta mors turpi vita potior, & incolumitas, ac decus eodem loco sita sunt. Nec in gloriam fuerit, in ipso terrarum, ac natura sine cecidisse. Si nouæ gentes, atque ignota acies constitisset, aliorum exercituum exemplis vos hortarer: nunc vestra decora recensere, vestros oculos interrogare, ij sunt, quos proximo anno vnam legionem furto noctis aggressos, clamore debellastis, ij cæterorum Britannorum fugacissimi, ideoque tandem superstites. Quomodo sylvas, saltusque penetrantibus fortissimum quodque animal robore, pauca & inertia ipso agminis sono pelluntur: sic acerrimi Britannorum iam pridem ceciderunt, reliquus numerus est ignauorum, & metuentium. Quos, quot tandem inuenistis, non restiterunt, sed deprehensi sunt nouissimi, ex extremo metu corpora defixere in his vestigijs, in quibus pulchram, & spectabilem victo-

riam ederetis. Transigite cum expeditio nibus, impositæ quinquaginta annis magnum diem. Approbate reipub. nunquam exercitui imputari potuisse, aut moras belli, aut causas rebellandi.

OECONOMIA
orationis.

I. Exordium à delinitione militum, & pristina virtuti recordatione, quod est in istis efficax. Quippe incundissimum acroma militum laus ab Imperatore profecta.

II. Artificiose, & eleganter oratio, qua se propositioni insinuat. Fugit enim leui, & morata oratione militum vota, & consilium desideria, ut eos voti sui compositos factos esse pronuntiet.

III. Leuiter tandem prepositio irrepit, pugnandum esse, quod cogit necessitas, & suadet gloria. Si quidem decorum est in ipso terrarum, ac natura sine cecidisse.

IV. Adde locum facilitat. à persona hostium, qui contemptissimi remanserunt, Numerus magis quam viri. Sic liboi, & pibuoç, πρὸ βατα. Homines nullius preij dicuntur ab Aristophane in nubibus.

DARII ORATIO
ad Milites.

Ex Quinto Curtio lib. 3.

Hæc inter adhortationes militares
grauissima est.

Terrarum, inquit, quas Oceanus hinc alluit, illinc claudit Hellespontus, paulò antè domini, iam non de gloria, sed de salute, & (quod saluti præponitis) de libertate pugnandum est: hic dies imperium, quo nullum amplius vidit ætas, aut cœstituet, aut finiet. Apud Granicum minima virium parte cum hoste certauimus, in Sicilia victos Syria poterat excipere. Magna munimenta regni Tigris, atque Euphrates erant. Ventum est eò, unde pulsus ac fugæ quidem locus est. Omnia tam diuturna bello exhausta post tergum sunt. Non in colas suos vbes, non cultores habent terræ. Coniuges quoque, & liberi sequuntur hanc aciem, parata hostibus præda, nisi pro carissimis pignori-